

לשמוע קול תורה – פסוק השבוע

פרשת מסעי

איכות הסביבה

בני לוי הוקדשו לעבוד את עבודת ה' בבית המקדש ולא קיבלו נחלה בארץ ישראל. "ה' אֱ-לֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא נִחַלְתֶּם" (יהושע יג, לג), אך הם זכו לקבל כמה ערים למגורים ברחבי הארץ. התורה מתארת לנו את קווי המתאר של ערים אלו המיועדות ללוויים:

"וּמִגְרְשֵׁי הָעָרִים אֲשֶׁר תִּתְּנוּ לְלוֹוִיִּם מִקִּיר הָעִיר וְחוּצָה אֶלְף אַמָּה סָבִיב. וּמִדַּתָּם מֵחוּץ לָעִיר אֵת פְּאֵת קִדְמָה אֶלְפִים בְּאַמָּה וְאֵת פְּאֵת נֶגֶב אֶלְפִים בְּאַמָּה וְאֵת פְּאֵת יָם אֶלְפִים בְּאַמָּה וְאֵת פְּאֵת צָפוֹן אֶלְפִים בְּאַמָּה וְהָעִיר בְּתֵנָךְ זֶה יִהְיֶה לָהֶם מִגְרְשֵׁי הָעָרִים (במדבר לה, ד-ה).

הערים מוקפות במגרשים שבהם הבנייה אסורה. מהו רוחבם של המגרשים הללו? לפי פסוק ד' רוחבם 1000 אמה, ולפי פסוק ה' רוחבם 2000 אמה!

רש"י מבאר כי אין באמת סתירה בין הפסוקים. אלף האמות הראשונות צריכות להיות פנויות הן מבתים הן מחקלאות, ותפקידן "להיות לנוי העיר" – גני שעשועים לילדים, מגרשי כדורגל וכדורסל, טיילת למבוגרים וכדומה, ואלף האמות הנוספות נועדו לנטיעת אילנות או לזריעת שדות מוריקים.

התורה מציבה כאן מודל מדהים של איכות חיים: מסביב לכל עיר יש להקצות מרחבים נעדרי בנייה צפופה המיועדים לנוחותם של התושבים ולרווחתם. רק מעבר למרחבים אלו ימוקמו אזורי התעשייה – שבעבר התבססה בעיקר על חקלאות. כבר לפני ארבעת אלפים שנה לימדה אותנו התורה שצריך להפריד בין אזורי המגורים למתחמי התעשייה ולדאוג לשטחים פנויים שבזכותם ינשמו אנשי העיר אוויר נקי.

התורה היא החלוצה בכל מה שקשור לאיכות הסביבה. התעשייה נצרכת, אך היא צריכה לשרת את האדם – ולא להיפך.

שאל דוד בוצ'קו